

визначених ЦК України, для захисту прав та інтересів суб'єктів сімейних правовідносин.

Список використаних джерел

1. Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов: Моногр. Спасибо-Фатеева И. В., Сибилев М. Н., Яроцкий В. Л. и др.; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2014. 672 с.
2. Антокольская М. В. Семейное право: учеб. для студ. вузов, обуч. по направлению и спец. «Юриспруденция». М. : Юристь, 1996. 366 с.
3. Некрасова О. В. Способи захисту прав та інтересів в сімейному та цивільному праві: порівняльний аспект. *Вісник академії адвокатури України*. 2013. № 2 (27). С. 35–38.
4. Каймакова Е. В. Защита семейных прав: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Курск, 2011. 213 с.
5. Беспалов Ю. Ф. Семейно-правовое положение ребенка в Российской Федерации. Моногр. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект, 2013. 240 с.

Якимець Олексій Іванович

доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Основи екологічної безпеки в Україні проголошені у спеціальному розділі «Екологічна безпека» Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990р. [1] – в ст.16 Конституції України від 28 червня 1996р. [2] проголошено, що екологічна безпека і екологічна рівновага на території України, збереження генофонду народу – обов'язок держави. Дуже важливі ст.49 та 50, які гарантують право кожній людині на охорону здоров'я, медичну допомогу, безпечне для життя і здоров'я природне середовище і, у випадку порушення цього права, компенсацію нанесеної шкоди. Це право, крім України

проголошено в конституціях таких держав – Іспанії, Польщі, Португалії.

Як підкреслювалось на конференції ООН з навколишнього природного середовища, людство здатне зробити розвиток сталим – забезпечити, щоб він, задовольняв потреби сучасного не піддаючи ризику здатність наступних поколінь задовольняти свої потреби [3].

Вирішення екологічних проблем стало сьогодні одним із головних критеріїв гуманізації суспільства. Охорона навколишнього природного середовища – не самоціль. Вона покликана захистити людину [4, с.69].

Правові проблеми забезпечення екологічної безпеки є надзвичайно актуальними в сучасних умовах. Окремі аспекти проблеми, досліджували вітчизняні вчені правознавці, зокрема: В. І. Андрейцев, Г. І. Балюк, І. А. Дмитренко, В. В. Костицький, В. Л. Мунтян, В. І. Семчик, О. О. Погрібний, Ю. С. Шимшученко, М. В. Шульга та ін.

Так, В. І. Андрейцев, аналізуючи дану проблему, дійшов висновку, що право екологічної безпеки – це система правових норм та інших юридичних засобів, які спрямовані на створення умов для реалізації суб'єктивного права громадян на екологічну безпеку та захист його в разі порушення [5, с.8].

Об'єктами екологічної безпеки відповідно до ст.3 Закону «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003року [6] є:

- а) людина і громадянин (їх конституційні права та свободи);
- б) суспільство (його духовне, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні цінності, інформаційне й навколишнє природне середовище та природні ресурси);
- в) держава (її конституційний лад, суверенітет, територіальна цінність і недоторканість).

Отже об'єктами екологічної безпеки є життєво важливі інтереси її суб'єктів: права, матеріальні і духовні потреби особи, природні ресурси й навколишнє природне середовище як матеріальна основа розвитку держави і суспільства. Характерно, що людина є не лише суб'єктом відносин із забезпечення екологічної безпеки, а й об'єктом, на який може впливати забруднене навколишнє природне середовище і який потребує відповідного правового захисту.

Суб'єктами забезпечення екологічної безпеки є: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада Національної безпеки і оборони України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Національний банк України, суди загальної юрисдикції, Прокуратура України, Національне антикорупційне бюро України, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, Збройні Сили України, Служба Безпеки України, служба зовнішньої розвідки України, громадяни України, Державна прикордонна служба.

Забезпечення екологічної безпеки – це діяльність яку мають здійснювати органи державної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні і фізичні особи, на яких законодавством накладені відповідні обов'язки та вимоги в зазначені сфері.

Мета такої діяльності полягає в реалізації особливих заходів для того, щоб зменшити вірогідність виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, попередити та ліквідувати наслідки природних стихійних лих, які являють собою загрозу життю, здоров'ю населення та навколишньому середовищу [7, с.13-14].

Важливим правовим заходом в галузі екологічної безпеки може бути також розробка державної і місцевих програм запобігання і подолання екологічно небезпечних наслідків викликаних природними явищами чи створений діями людини.

На велику увагу заслуговує і механізм реалізації екологічного законодавства. З метою його вдосконалення доцільно використати різні організаційно-правові важелі: матеріальне заохочення за бездоганне виконання вимог екологічного законодавства, підвищення юридичної відповідальності за його невиконання або порушення, посилення державного і громадського екологічного контролю, створення системи екологічної освіти і виховання.

Майбутнє України тісно пов'язане з її екологічною безпекою, яка є у свою чергу, важливою складовою частиною її національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Декларація про державний суверенітет України [Текст]: Декларація від 16.07.1990р. № 55.XII//Відом.Верхов.Ради УРСР, 1990. №31. Ст.429.
2. Конституція України. Х.: «ІГВЖІ», 2006. 64с.

3. Программа действий. Повестка дня на 21 век и другие документы конференции в Рио-де-Жанейро в популярном изложении / Центр за наше общее будущее. Женева, 1993. с.vii.

4. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. К.: НАВСУ, 1999, 332с.

5. В.І.Андрейцев. Право екологічної безпеки. [Текст]; навч.та наук-практ.посіб. К.: Знання-прес., 2002.332с.

6. Про основи національної безпеки України [Текст]: Закон України від 19.06.2003р. №964. IV // Відом.Верхов.Ради України. 2003. № 39.Ст.351.

7. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні: навч.посіб. / А.П.Гетьман, М.В.Шульга, В.Л. Брезіхіна та ін.Х.:Право, 2012. 296с.

Шаповал Леся Іванівна

*доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент*

ЩОДО ГАРАНТОВАНОГО ДЕРЖАВОЮ ЗАХИСТУ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЖИТТЯ

Ключовим у визнанні права людини на життя за Конституцією України є положення, згідно з яким це право є невід'ємним (частина перша статті 27), невідчужуваним та непорушним (стаття 21). Право на життя належить людині від народження і захищається державою.

Конституція України проголошує, що конституційні права і свободи, зокрема право людини на життя, гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга статті 22), що забороняється внесення будь-яких змін до Конституції України, якщо вони передбачають скасування прав і свобод людини і громадянина (частина перша статті 157). Не допускається також звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, в тому числі невід'ємного права людини на життя, в разі прийняття нових або внесення змін до чинних законів (частина третя статті 22).

Конституційне забезпечення невід'ємного права на життя кожної людини, як і всіх інших прав і свобод людини і